ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ.

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 53 (1322) | ПЯТНІЦА, 6-га сакавіка 1931 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:

1 месяц	30 кап.
3 месяцы	90 "
6 месяцаў	1 р. 80 "
1 год	3 р. 60 "

АДРАС РЭДАКЦЫІ: Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сэкратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ: Комсамольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

6-ты зьезд саветаў СССР

МАСКВА, 4.—Адчыненьне 6-га зьезду саветаў Саюзу ССР адбудзецца 7 сакавіка а 18 гадзіне (6 гадзіне ўвечары) у Вялікім Тэатры.

Парадак дня:

1. Даклады ўраду Саюзу ССР. Дакладчык—т. Молатаў (Скрабін);
2. Пытаньні савецкага будаўніцтва. Дакладчык—т. Калінін.
3. Справаздачны даклад ВСНГ Саюзу ССР аб цяжкой прамысловасьці (сталі і апалу). Дакладчык—т. Орджонікідзэ.
4. Справаздачны даклад Наркамваенмора. Дакладчык—т. Варашылаў.
5. Даклад Наркамзему Саюзу ССР, Збожжатрэсту і жывёлагадоўчых савгасных трэстаў аб саўгасным будаўніцтве. Дакладчыкі—т. т.: Якаўлеў, Герчыкаў, Грушэўскі, Харламаў, Саломенкаў і Цюрнікаў.
6. Даклад Наркомзему Саюзу ССР, Колгасцэнтру, Трактарцэнтру аб колгасным будаўніцтве. Дакладчыкі—т. т.: Якаўлеў, Юркін, Ма кевіч.
7. Пытаньні конституцыі Саюзу ССР. Дакладчык—т. Енукідзэ.
8. Утварэньне ЦВК Саюзу ССР—выбары членаў саюзнага савету зацьверджаньне членаў савету нацыянальнасьцяй.

ронт сяўбы і колектывізацыі чакае ўдарных траdаў культурнай арміі

Сельская гаспадарка Савецкай ларусі да канца 1931 году панна быць колектывізавана ня енш як на 45 проц. Выкананьне тай грандыёзнай задачы нямысьма без разгортваньня ў самых ыробіх памерах масавай культурналітычнай работы.

Посьпехі другой бальшавіцкай сны ў значнай мэры залежаць таго, наколькі актыўна будуць агацца на гэтым адказьнейшым ронце клясавай барацьбы ўдарныя рады культурнай арміі, наколькі ся сыстэма культ. масавай работы вёсцы будзе ўвязана з гаспарча-палітычным жыцьцём вёскі колектывізацыяй.

Аднак сёньня мы прымушаны онстатаваць нездавальняючы ўдзел ультурнай арміі ў ажыцьцяўленьні аспадарча-палітычных задач на ёсцы. Культустановы і організацыі, ачынаючы з цэнтральных і канаючы хатай-чытальняй і чырвоным утком—гэтымі апорнымі пунктамі ультурнай рэволюцыі на вёсцы, —яшчэ ня ўключыліся ў баявую дарную падрыхтоўку да другой альшавіцкай вясны.

Факты, аб якіх ідзе сёньня мова газэце, гавораць аб наяўнасьці шэрагу месц опортуністычнай едаацэнкі масавай політасьветнай аботы на вёсцы. Радкі юнкораўкай нататкі з Заслаўскага раёну учаць надзвычайна трывожным ыгналам; у раёне з рук вон рэнна пастаўлена культурнае абслугоўваньне колгасьнікаў хатычытальні на замку, насценгазэты альбо зусім ня выходзяць, альбо цягнуць нікчэмнае, мізэрнае існаваньне. эткай-жа трывогаю ахоплены амаль се іншыя нататкі з месц. Калі ў Іенску цэнтральныя ўстановы зрабілі некаторыя крокі ў справе разортваньня культ-асьветнай працы ў падрыхтоўцы і правядзеньні яўбы, дык на мясцох, у колгасах, авгасах, вёсках, мы ня бачым атрэбнай адпаведнасьці між разгортваньнем тэмпаў падрыхтоўкі а сяўбы, ростам колгасаў і разортваньнем культурна-масавай работы.

Другая бальшавіцкая вясна прад'яўляе ўсёй арміі культармейцаў, настаўніцтву рахунак: шырока разгарнуць культурна-політычную работу, растлумачыць вялізарнае політычне значэньне барацьбы за колектывізацыю, сутнасьць контрактацыі, набыць агротэхнічныя веды, змагацца за вядучыя галіны сельскай гаспадаркі.

Шырокае разгортваньне культпаходу на вёсцы, асабліва цяпер, напярэдадні вясны,— баявая задача дня.

Комсамол і на гэтым адказьнейшым фронце клясавай барацьбы—на фронце культурнай рэволюцыі вёскі—павінен быць у першых шэрагах. Комсамольскія ячэйкі на мясцох павінны максымум увагі аддаць справе організацыі і разгортваньня культурна-масавай работы, падпарадкаваўшы яе задачам клясавай барацьбы, задачам культурнай рэволюцыі.

Фронт сяўбы і колектывізацыі чакае ўдарных атрадаў культурнай арміі.

Справа контр-рэволюцыйнай організацыі меншавікоў

Разблытваецца клубок контр-рэвволюцыйных змоў

Інтэрвэнцыя супроць СССР—аснова блёку Громана--Рамзіна--Кандрацьева

Перад судом сусьветнага пролетарыяту паўстае соцыял-здрадніцкі II Інтэрнацыянал

Вячэрняе пасяджэньне 3 сакавіка

Тав. Крыленка, пры дапамозе паказаньняў падсудных даводзіць, што меншавікі цалкам згаджаліся з „промпартыяй" у неабходнасьці ўзброенай інтэрвэнцыі.

Наступны момант, найбольш цікавы—гэта пытаньне аб фінансаваньні „саюзнага бюро". Агульная сума, атрыманая „саюзным бюро" ад „промпартыі", а значыць і ад „Гандальпрому", складае 200.000 р. Громан і Якубовіч падрабязна выкладаюць ход шкодніцкай работы ў асобных галінах прамысловасьці, паведамляюць аб разьмерах таго шкодніцтва, якое аплачвалася поўнацэннай манэтай.

Ролі былі дакладна разьмяркованы. Меншавікоў кантралявала „промпартыя". З гэтай мэтай арганізоўваліся спэцыяльныя аб'яднаныя паседжаньні на якіх Гінзбург рабіў справаздачу дзейнасьці „саюзнага бюро" перад „гаспадарамі", якія аплачвалі яго работу.

Допыт сьведкі Рамзіна

Былы кіраўнік „промпартыі" Рамзін ва ўсіх дэталях выклаў гісторыю ўзаемадзеяньняў сваёй арганізацыі і меншавіцкага „саюзнага бюро".

Меншавікі сваю шкодніцкую пазыцыю, паводле слоў Рамзіна, апраўдвалі такімі меркаваньнямі: іменненьне савецкай улады пабудаваць сацыялістычную гаспадарку неўхільна асуджана на няўдачу а таму неабходна штучным шляхам скараціць тэрмін сканчэньня няўдалага вопыту.

Пад уплывам усё той-жа „неўхільнасьці" меншавікі прынялі ўстаноўку на рыхтуючуюся інтэрвэнцыю і ўстанаўленьне пасьля перавароту ваеннай дыктатуры.

Рамзін ва ўсіх падрабязнасьцях асьвятліў асобныя спатканьні, гутаркі і афіцыйныя перагаворы паміж прадстаўнікамі „промпартыі", меншавіцкага „саюзнага бюро" і „труд. сялянск. партыяй", якія ў агульным падліку прывялі да фармальнага блёку гэтых трох контррэвалюцыйных організацый.

Парыскі „Гандальпром" заключэньне блёку па розпаму вітаў і шчодра фінансаваў. Праз Ларычава маншавіцкае „саюзнае бюро" ў розныя тэрміны атрымала каля 200—250 тысяч рублёў са сродкаў, асыгнаваных „Гандальпромам" на вядзеньне контр-рэволюцыйнай работы ў СССР.

Допыт сьведкі Ларычава

Сьведка Ларычаў даводзіць, што блёк „саюзнага бюро" з „промпартыяй" дыктаваўся самой сілай рэчаў: калі шкодніцтва прамысловасьці пачало пераносіцца, галоўным чынам, у плянавую галіну, дык для „промпартыі" зрабілася відавочнай неабходнасьць блёкіравацца з контр-рэволюцыйна настроенымі эканомістымі. Пры складаньні перспэктыўных плянаў намецілася сувязь з Громанам і Гінзбургам, і такім чынам быў падрыхтаваны блёк з меншавіцкай арганізацыяй.

Ранішняе паседжаньне 4 сакавіка

Паказаньні сьведкі Кандрацьева

Пачынаючы з 1927 году і асабліва ў першую палову 1928 году, паводле слоў Кандрацьева, кулацкая група, на чале якой ён стаяў, знаходзілася на позыцыях меншавіцкай контр рэволюцыйнай організацыі і яе „Саюзнага бюро". Установкі ТКП і меншавікоў супадалі ня толькі ў програмных пытаньнях, але і ў пытаньнях тактычных. Абедзьвюма контр-рэволюцыйнымі організацыямі падтрымлівалася правы ўхіл УсеКП(б) і надзеі на раскол компартыі. Абедзьве лічылі неабходным ужываньне шкодніцтва пад лёзунгам—„чым горш тым лепш". Абедзьве прызналі неабходнасьць організацыі сялянскіх паўстаньняў і падрыхтоўкі інтэрвэнцыі.

Далей Кандрацьеў ўказвае, што імі была створана контактная камісія, якая аб'яднала меншавікоў і яго групу.

Падсудныя Громан, Суханаў, Шэр і Фін-Енатаеўскі пацьвердзілі паказаньні Кандрацьева.

Пасьля допыту Кандрацьева суд прыступіў да высьвятленьня паасобных момантаў тэй конкрэтнай сувязі, якая ажыцьцяўлялася паміж „саюзным бюро" і заграмічным цэнтрам меншавікоў.

Першым з гэтага поваду падрабязнае тлумачэньне даў падсудны Шэр.

З вычэрпнай паўнатой Шэр расказвае аб тым, як ён паладзіў спатканьне Абрамовіча з Гінзбургам (у Сакольніцкай рошчы), а потым у сябе на кватэры з Залкіндам. Абрамовіч указваў, што усе надзеі на ўнутраныя перараджэньне савецкай улады, на магчымы зварот да позыцый першага этапу НЭП'у—разбураецца. Дзеля гэтага ён пацьвердзіў рашучую неабходнасьць пераходу на шкодніцкую тактыку. Гэта тактыка зьяўлялася немінучай прадпасылкай інтэрвэнцыі. Абрамовіч запэўніў членаў організацыі, што за апошні час у пытаньні аб інтэрвэнцыі ў кіруючых колах II інтэрнацыяналу і ў прыватнасьці нямецкай соцыял-дэмократыі адбыўся карэнны зрух. Гэтыя колы ня толькі прызналі немінучасьць інтэрвэнцыі, але і прышлі да вываду аб яе жаданасьці. Асновай да такога вываду паслужыла зразуменьне тэй яўнай небясьпекі, якую ўяўляе сабою далейшае існаваньне савецкай улады для міжнароднай соцыял-дэмократыі.

Паказаньні падсуднага Залкінда

Першае спатканьне з Абрамовічам, —паказвае Залкінд,—адбылася ў 1928 годзе на кватэры Шэра. Калі ў гутарцы было закранута пытаньне аб інтэрвэнцыі, дык Абрамовіч указаў Залкінду, што да інтэрвэнцыі заграмічная дэлегацыя адносіцца, як да неадхільнага факту.

Закрануўшы організацыйныя пытаньні. Абрамовіч указаў, што заграмічная дэлегацыя санкцыянуе існаваньне і пэрсанальны склад „саюзнага бюро" і пакідае за сабою асноўнае палітычнае кіраўніцтва меншавіцкай работай.

Паказаньні Громана

Громан заяўляе, што ён меў пэрсанальную гутарку з Абрамовічам, і апошні ўказаў, што „саюзнаму бюро" будзе аказана фінансавае падтрыманьне з боку нямецкіх соцыял-дэмократаў і „левай" часткі „Торгпрома", з якім ужо вядуцца перагаворы.

Вячэрняе пасяджэньне 4 сакавіка

Працягваецца допыт Громана аб яго спатканьні з Абрамовічам у Маскве ўлетку 1928 году. Абрамовічам на нарадзе, якая адбылася на кватэры ў Громана, канчаткова было вырашана пытаньне аб блёку з ТКП і з „прампартыяй" і вызначаны шкодніцкія ролі.

Падсудны па працэсу контррэволюцыйнага „Саюзнага бюро" ЦК РСДРП (меншавікоў) В. Г. Громан.

Тэлеграма Абрамовіча

Затым тав. Крыленка пры напружанай увазе ўсёй залі заяўляе: „Я хочу выканаць просьбу гр. Абрамовіча і прасіць суд далучыць да справы тэлеграму, атрыманую мною па радыё ад 2 сакавіка гэтага году. Суд задавальняе хадайніцтва абвінавачваньня і тав. Крыленка агалашае тэкст тэлеграмы:

— Атрымаўшы „Праўду" ад 27 лютага з абвінаваўчым заключэньнем па інсцэніяваным вамі працэсе 14 чалавек, ніколі не састаяўшых у нашым бюро, катэгорычна заяўляю і прашу агаласіць на судзе, што ня толькі ўсе абвінавачваньні супроць нашай партыі зьяўляюцца хлусьнёй і паклёпам, але, у прыватнасьці, усе расказы аб маім, нібы, знаходжаньні ў Маскве ўлетку 1928 году—выдумка з пачатку да канца. У сапраўднасьці, я ня быў у Расіі з лістапада 1920 году і да сёнешняга дня. Адпаведная формальная заява пад прысягай, запэўненая нямецкім судом, сьледуе поштай. Рафаіл Абрамавіч Рэйн-Абрамовіч".

Абаронца Браўдэ заяўляе, што тэлеграму такога-ж зьместу атрымала і абарона.—Тав Шверлік таксама абвяшчае, што і судом атрымана падобная тэлеграма.

Тав. Крыленка зварочваецца да падсудных—старых меншавікоў Громана, Ікава і Шэра з пытаньнем аб тым, як яны расцэньваюць з пункту гледжаньня традыцый соцыял-дэмократыі дачу паказаньня пад прысягай перад буржуазным судом. Адказ Громана кароткі. Відавочна, заграмічная дэлегацыя ўжо забыла рэволюцыйныя традыцыі. Якубовіч кажа: „Гэта тэлеграма констатуе, што заграмічная дэлегацыя шукае якой-небудзь аргумэнтацыі якога-небудзь спосабу, каб абвергнуць нашы словы. Гэта лепшы довад, што зробленыя намі паведамленьні адпавядаюць ісьціне.

Залкінд заяўляе: „Абрамовіч разьлічвае на тое, каб узьдзейнічаць на ўсе буржуазныя і дробна-буржуазныя колы. Для іх гэта асабліва ўпэўнена Калі чалавек сказаў пад прысягай—гэта ўсё".

Абвяшчаем сябе мобілізаванымі

Заслухаўшы паведамленьне аб працэсе над контр-рэволюцыйнай організацыяй „Саюзнае бюро" РСДРП (меншавікоў), якая разам з „прампартыяй", па дырэктывах II-га інтэрнацыяналу, рыхтавала ўзброеную інтэрвэнцыю ў СССР,—агульны сход Кругляпскай ячэйкі ЛКСМБ, сумесна з беспартыйнай працоўнай моладзьдзю, патрабуе жорсткага пакараньня контррэволюцыянэраў.

У адказ на контррэволюцыйную дзейнасьць меншавікоў сход абвяшчае сябе мобілізаваным на ліквідацыю прарыву ў нарыхтоўках.

Няхай жыве компартыя—кіраўнік соц. будаўніцтва!

Няхай жыве АДПУ—верны вартавы кастрычнікаўскіх заваёў!

Патрабуем расстрэлу контррэволюцыянэраў

Мы, студэнты і выкладчыкі Менскага політэхнікуму сувязі рашуча протэстуем супроць шкодніцкай контррэволюцыйнай дзейнасьці меншавікоў-інтэрвэнтаў

Мы організоўваем пяць вытворча-бытавых комун і ўносім на дырыжабль „Клім Варашылаў" 120 р.

11 лепшых ударнікаў уступілі ў рады ЛКСМБ.

Вытворчы плян мы абавязваемся з посьпехам выканаць.

Літаратурная старонка

Хведар Міхайлавіч Дастаеўскі

(Да пяцідзесяцігодзьдзя са дня сьмерці)

Прайшло пяцьдзесят год з дня сьмерці аднаго з буйнейшых расійскіх пісьменьнікаў XIX стагодзьдзя—Хв. М. Дастаеўскага. 50 год гістарычна тэрмін не вялікі, але ў сучасных умовах і тэмпах разьвіцьця чалавечае думкі 50-гадовы тэрмін зьяўляецца значным.

Выходзячы з гэтага, набывае вялікае значэньне той значны інтарэс, які дагэтуль захаваўся не толькі ў чытача, але і ў сучасных пісьменьніка—майстра літаратуры—да творчасьці Дастаеўскага.

Творчасьць Дастаеўскага—варожая і чужая ідэолёгіі рабочае клясы. Гэта прымушае з асаблівай увагай адносіцца да не крытычнага вывучэньня, скарыстаць яе слабыя і моцныя бакі і змагацца да канчатковай перамогі над рэшткамі „дастаеўшчыны" ў нашай літаратуры. У разнаку ад пісьменьнікаў „усадзебнікаў" у творчасьці Дастаеўскага поўная адсутнасьць прыроды. Ён зьяўляецца пісьменьнікам агненна бурлівага гораду. Калі Леў Талсты гаварыў у „горадзе нярапымымы", то Дастаеўскі наадварот, прагне любы горад з яго здарэньнямі і вірлівасьцю. Вясковы пейзаж быў яму чужы.

Гэроі Дастаеўскага жывуць у сутарэньнях, на вышках, займаюць брудныя пакойчыкі і куткі, дзе па водзе слоў Дзэвушкіна „паветра гнілое дурна пахне, чыжыкі там іміруць".

„Мы жылі ў доме на шэсьць паверхаў, пад самым дахам. Уся наша мэбля складалася з якіхсьці рэшткаў цыратовага дывана, усяго запыленага, і з мяконак, звычайнага белага стала, двух крэслаў, матчыных пасцелі, шафачкі з чымсьці ў кутку, камоды якая заўсёды стаяла пахілёўшыся на бок і разадраных папяровых шырмаў". Пакой Раскольнікава „больш падобны быў на шафу, чым на кватэру".

„Жыцьцё тут халоднае, сумнае і нуднае і як-бы сярдзітае",—гаворыць Дастаеўскі. „Нікалі не сьмяюцца, ня радуюцца".

Творчасьць Дастаеўскага трэба падзяліць на два пэрыяды: да катаргі і пасьля катаргі. Да першага пэрыяду яго творчасьці адносіцца раман „Бедныя людзі", які, па азначэньню Бялінскага, зьяўляецца першым соцыяльным раманам. Гэроямі Дастаеўскага зьяўляюцца ўніжаныя і пакрыўджаныя, змардаваныя жабрацтвам і голадам. Але вывады—як уцякнуць ад гэтай соцыяльнай несправядлівасьці, як змагацца за соцыяльную справядлівасьць—у Дастаеўскага адсутнічаюць. Вывады зрабілі рабочыя і сяляне ў кастрычнікаўскія дні 1917 г.

Пад уплывам рэволюцыі 1848 году і Бялінскага Дастаеўскі захапляецца утопічным соцыялізмам і робіцца членам гуртка Пятрашаўцаў, патрымальнікам Фур'е. Ня гледзячы на тое, што гэты гурток ніякімі рэволюцыйнымі справамі не займаўся, усё-ж Дастаеўскі за ўдзел у гэтым гуртку і чытаньне ліста Бялінскага да Гогаля быў прысуджаны да кары сьмерцю, замененай 4-гадовай катаргай.

„Мы, пятрашаўцы, — пісаў Дастаеўскі,—стаялі на эшафоце і выслухалі наш прысуд без якога-б там ні было раскаяньня. Бясспрэчна, я ня мог сьведчыць ад усіх. Але думаю, што не памылюся, сказаўшы, што тады, у тую хвіліну, калі не ўсякі, дык, прынамсі, значная большасьць з нас палічыла-б за зьнявагу адмовіцца ад сваіх перакананьняў".

Неймаверныя фізычныя і маральныя калечаньні на катарзе зрабілі сваю справу. Ён згадзіўся і здаўся. З катаргі Дастаеўскі зьвярнуўся прыхільнікам ураду. Таго ўраду, які паслаў яго на эшафот і катаргу. Паглыбіўся ў рэлігійна-містычныя шуканьні, робіцца нацыяналістым і ярым рэакцыянэрам.

У 1855 годзе зьяўляецца вершы на сьмерць Мікалая Першага, які паслаў яго на шыбеніцу і катаргу. Вершы, прысьвечаныя ўступленьню на прастол Аляксандра II-га. Свайго настаўніка Дзялунскага ён праклінае і абзывае „ганебным і сьмярдзючым зьявішчам расійскага жыцьця".

Дастаеўскі зрабіўся рэнэгатам дробна-буржуазнай рэволюцыі. Яго „Бесы"—гэта згустак зласьлівай плёткі супроць гэроічнага рэволюцыйнага падпольля. „У той момант, калі рэволюцыйная дробная буржуазія вяла барацьбу супроць фэўдалізму, Дастаеўскі перабег на бок ворага, на бок праваслаўя, самаўладзтва і народнасьці і прынёс яму вялізны талент, які змагаўся супроць прадстаўнікоў рэволюцыі, змагаўся супроць гэроічнага руху" (Лібедзінскі).

Калі ў романе „Бесы" ён выявіў свой варожы настрой да рэволюцыі, то ў романе „Братья Карамазовы", ён сымболізуе развал дваранска-прыгонніцкай культуры, паказвае двухсэнсасьць свайго сьветапогляду і напоўнасьць духу сумненьня.

Дзёркасьць ці пакорлівасьць—вось асноўныя рысы гэрояў Дастаеўскага. Стыль Дастаеўскага нэрвовы і адпавядае зьместу яго твораў, зьвязаных з кіпучым жыцьцём гораду. На нэрвовасьць, а часамі і неахайнасьць стылю ў значнай ступені мела ўплыў заўсёдная патрэба пісьменьніка, прымушаўшая яго сьпяшацца. Ня гледзячы на гэта, у творчасьці Дастаеўскага адчуваецца вялікае майстэрства псыхолёгічнага аналізу.

„Дастаеўскі быў мастаком—лірыкам, які ў асаблівасьці піша аб сабе, для сябе і ад сябе. Усе яго аповесьці і романы—адна вогненая рака яго ўласных перажываньняў. Гэта—суцэльнае прызнаньне патаемнага сваёй душы. Гэта—прагнае імкненьне прызнацца ў сваёй унутраной праўдзе. Вось першы і асноўны момант у яго творчасьці.

Другі—сталае імкненьне заразіць, упэўніць, узрушыць чытача, выспавядаць перад ім сваю веру.

Вось гэтыя абодвы ўласьцівасьці творчасьці Дастаеўскага ўласьцівы яму так, як ніводнаму лірыку, калі пад лірыкай разумець заклік узрушанай душы" (Луначарскі).

Паходзіць Дастаеўскі з абяднелых дваран, сын лекара. Бацька і дзед яго былі алькоголікамі. Сам Хведар Міхайлавіч быў хваравіта-гістэрычны, падазроны, самалюбівы, сумны і хварэў эпілепсіяй. Прабываньне яго ў Пэтэрбурзе (вучань інжынэрнага вучылішча), яго бадзяньні па закоўліцах гораду, па набярэжных каналаў, туман і фантастыка гранітных скал, наклалі на яго асаблівы адбітак боязьні.

„Яшчэ з дзяцінства, амаль страчаны, закінуты ў Пэтэрбурзе, я неяк усё палохаўся яго. Пэтэрбург, ня ведаю чаму, быў для мяне заўсёды нейкай таямніцай".

Але ўсё-ж Пэтэрбург ён любіў, бо тут ён ўпяршыню пачуў сваё творчае прызваньне. Хваравіты стан яго здароўя і яго нехваравітая псыхіка адмоўна ўплывалі на характар і зьмест яго творчасьці, але зусім зразумела, не маглі служыць асноўнай прычынай яго рэнэгацтва, містыкі і г. д.

Скончыў сваё жыцьцё Дастаеўскі апалёгетам самаўладзтва, праваслаўя і расійскага імпэрыялізму, юдофобам і палёнофобам.

50-годзьдзе з дня сьмерці „першага вялікага мешчаніна—бэлетрыстага гісторыі нашай культуры", як метка ахарактарызаваў яго тав. Луначарскі, выкарыстаем для разгорнутай марксысцкай крытыкі і пераацэнкі творчасьці Дастаеўскага.

Я. ФІГЛІН.

Хв. М. Дастаеўскі

(1821-1881)

Геніяльны прадстаўнік літаратурнага стылю, створанага гарадзкім мяшчанствам ва ўмовах разбурэньня саслоўна-прыгоньніцкага ладу і нараджэньня капіталізму.

Выдатнейшыя з яго твораў (у хроналёгічным парадку).

„Бедные Люди", „Записки из мёртвого дома", „Село Степанчиково", „Униженные и оскорбленные", „Преступление и наказание", „Идиот", „Бесы", „Братья Карамазовы".

М. Багу[…]

УДАРНЫМІ БРЫГАДАМІ

(ПЕСЬНЯ)

Толькі сонца
выглянула з сіні
і сыпнула шчасьцем
па зямлі—
клічам радасным
станкі загаласілі,
бурай гордаю
сырэны загулі.

—Жыцьцё
на барыкады мы!
—Грыміць прыбой:
ударнымі
брыгадамі
на бой,
на бой!

Мы ідзем—
гэроі пяцігодак—
праз агонь
праз пыл,
праз дым
і запал
колгасаў і заводаў—
гэта
нашай барацьбы сьляды.

—Жыцьцё
на барыкады мы!
—шуміць прыбой:
брыгадамі,
брыгадамі
на бой,
на бой!

Мы сваімі
грубымі рукамі
дзень за днём
ствара-м
вежы-дні.
Кожны цьвік
і ў сьцены
кожны камень—
новы крок
у эру—комунізм.

—Жыцьцё
на барыкады мы!
—гудзе прыбой:
брыгадамі,
брыгадамі
на бой,
на бой!

І няхай
магілы
нам капалі
зграі белых
амярцьвелых рук—
мы крывей пралітаю
запалім
пад Сусьветам
радасьці зару.

—Жыцьцё
на барыкады мы!
—зьвініць прыбой:
брыгадамі.
брыгадамі—
ў рашучы
бой!

І калі
ў агні баёў упартых
захлынецца
бурамі зямля—
сэрцам клясы
мы адчуем
партыі
няўміручы
ленінскі пагляд.

—Жыцьцё
на барыкады мы
—ўзраве прыбой:
ударнымі
брыгадамі
мы вышлі
ў бой!

Марозаў

Песьня пра другую бальшавіцкую

Другая бальшавіцкая вясна
Шумлівай птушкай
бурна падлятае
'Шчэ белы сьнег у долах
не растаў,
На сонца брылянтамі зіяе.

Бальшавіка—
ў палёх ужо душа
А ў кулака душа
застыла ў сэрцы,
І сьпеў машын
застыў ў яго вушах
аб бальшавіцкае праверкі.
Машыны рамантуюцца ўгрунь.
Брыгад ударных сэрца
моцна б'ецца
Узойдзе, узойдзе залатая рунь
на гібель кулаку,
які 'шчэ рвецца...

Які 'шчэ хоча
твар свой захаваць,
Які 'шчэ мкнецца
ўсё зьвярнуць старое
ды наш колгас
і маладая рацьіdуць дарогай
новай
веснавою.
Чакаюць нас, ударнікаў, палі,
А не яго—
падробленага ліса;
Таварышы,
й вы мямліцесь калі
на чорта й вы тады
для нас здаліся?
Што найразмашысьцей
мы тэмпы забярэм
прад гэтай
бальшавіцкую другою.
Дарога наша
ў далечы
прамей,
між сонц-зарніц
ня выгнута дугою.

С. Голуб

СЫН і БАЦЬКА*)

(Са слоў колгасьніка)

— Тата! — чула, хваравітым голасам прагаварыў Алесь.—Ты політычна сьляпы. Ты ня бачыш далей свайго носу і ня ведаеш хто твой таварыш, хто вораг.

— А ты відушны; цябе навучылі брахаць у арміі, сукін сын? Эх, неслуш! Глядзець на цябе не магу, духу твайго ненавіджу!

Маўчаў Алесь і ўсе маўчалі. Матка паставіла на стол вячэру, але да яе толькі дакрануліся меншыя браты Алеся, якіх гэта спрэчка менш ўсяго турбавала. Бацька-ж маці, Алесь і жонка яго Марыля, ня гледзячы на гострае адчуваньне голаду, да стравы нават не дакрануліся. І дымілася жыдкім парам адзінокая сіратлівая страва.

Так і палеглі спаць.

Толькі ня спаў Максім. Турбавала яго ўпартасьць і непаслушэнства сына. Як-жа будзе далей?—сьвідравала яго мазгі пытаньне. Як далей? Я хачу жыць, я хачу працаваць, да крывавых мазалёў, да поту. Я люблю хутарское жыцьцё, мае загоны, па якіх ходзяць толькі мае ногі, якія змочаны толькі маім потам. Я люблю свой кут, сваю сям'ю, сваю незалежнасьць, сваю жывёлу. А вось гэты колгас, які так любы сыну, мне непанятны. Там усе разам працуюць, поле бяз меж, гаспадарка не мая—а наша Там нарады, праўленьне, брыгады. Ах як гэта ўсё не панятна мне! А яму, сыну маладому, менш вопытнаму, усё ясна усё зразумела. Там будуць машыны штучнае ўгнаеньне, але завошта-ж яны купяць ўсё гэта?

Прачнуўся дзень. Маці занялася ля печы, жонка Алеся пашла на поле. браты пашлі пасьціць кароў на пасёлку, а Максім сабраўся ў лес па ламачча. Але не пасьпеў ён запрэгчы каня, як прасну ўшыся Алесь, па аднэй назе з кіем, падскакаў да яго.

— Я хачу сёньня езьдзіць да хвэршала!—прагаварыў ён, задуменна пазіраючы ў бок бацькі. Ты-б мо' пазаймаўся так чым-небудзь!

— Я так і думаў,—успыліў бацька,—ты ўсім працу знойдзеш!.. Вунь тыя, у каго пасек, хай і дадуць табе каня,а я ня дам. Каня зарублю, а ня дам!

Уся істота Алеся перапоўнілася крыўдаю, вочы яго затуманіліся вільгацьцю, губы скрывіліся. Полымя зьнявагі чырваніла твар. І больш нічога не сказаўшы, ён крута павярнуў ад бацькі ў колгас, дзе яго паважалі, дзе ім даражылі. Камень і той, калі-б у яго былі вочы, ня вытрымаў-бы, трэснуў ад жудасьці, калі-б убачыў з якою мукай перапаўзаў Алесь цераз балота.

II.

Дзіўныя, цёплыя, пяшчотныя дні ўсё караценлі ды караценлі з кожным новым усходам сонца. Наступіла бабскае лета. Кволы вецярок ледзь-ледзь хвалюе задумёнае паветра. Вандруе над ужо агаленай зямлёю павуціна.

Лета адцьвіло, адышло, адзьвінела. Наступіла восень з поўнымі гумцамі збожжа і сена. І выглядаюць цяпер распыленыя па полі хутары больш сумна больш спакойна і адзінока.

Ня чуваць песень.

Але за тое шырока разносяцца па хутарох розныя плёткі, выдуманыя хутарскімі паштальёнамі, сьвярбячаязыкімі бабамі, асабліва пра адносіны Алеся к бацьку, а бацькі к Алесю. Усе ў адзін голас крычалі: сын пакінуў жонку цераз палюбоўніцу ў колгасе, а бацька любіцца з нявесткаю.

Гэта хлусьня глыбока падзейнічала на матку і жонку Алеся.

—Ідзі, памірыся з Алесем!—гаварыла матка Максіму.

—Я ня буду з вамі жыць болей, калі ён не зьвернецца,—гаварыла жонка Алеся,—пайду да яго ў колектыў!

—Ну дык ідзеце, прасеце яго мне ён ня трэба!—і, завярнуўшыся, Максім ішоў на працу.

А калі прыходзіла нядзеля, вёз на рынак у горад, схаванае ў яго кулацкае сала і хлеб. Гэты кулак, іхны сват уцёкшы з высылкі, прышоў да іх, каб перагнаць схаванае сала і хлеб на грошы. Аб яго туляньні ў бацькі Алесь нічога ня ведаў, ён нават ня ведаў, што ў бацькі схавана кулацкая маёмасьць. І кулак больш чым упэўнены быў, што ў бацькі Алеся ні каласіць клец, ні шукаць яго ніхто і не падумае нават.

Адзін раз, падвечар, зьвяртаўся Максім з гораду. Ён ехаў адзін. Ні сьпераду, ні ззаду яго—нікога. У лесе, які сьцяною рос абапал дарогі, таксама было ціха. Але толькі пад'ехаў да ракі, як з-пад моста, наўпярэймы яму выбеглі чатыры мужчыны.

—Стой!— прагаварыў адзін з чорнаю барадой і наставіў рулю ўраза яму ў грудзі.

—Рукі ўгору!—прахрыпеў рыжы, навёўшы рулю нагана ў лысіну.

Гэта былі людзі знаёмыя Максіму, у якіх ён ня раз працаваў, ня раз пазычаў хлеб, якіх зімою раскулачылі, а потым усё зьвярнулі.

Максім акамянеў. На яго твары выступілі буйныя кроплі поту. жылы на лысіне страшна набухлі. Ён з прыроды ня быў баязьлівым. Ня раз, будучы партызанам, прыходзілася яму быць на валаску ад сьмерці, але зусім іншая рэч пазірнуць сьмерці ў вочы ў час бойкі, са стрэльбай у руках, чым стаяць з паднятымі рукамі, калі ў цябе цэляцца справа і зьлева. Трашчыць галава ад дум, але да збаўленьня, як ад зямлі да неба, далёка. Максім пазірнуў на каня, але яго ўжо трымалі за повад; ён пазірнуў на зямлю... блізка—блізка, каля самых ног, ляжала ламачына. І ў гэты час наган і ўрэз галоднымі, адчыненымі ратамі руль былі накіраваны на яго і вось-вось зьбіраліся плюнуць у твар халодным сьвінцом. А жыць яму во як хочацца!

— Брацы, што гэта!—прасіўся Максім.

— Вось што!—і чорны паднёс яму аплявуху.—Тут табе будзе колгас, добраахвотная кантрактацыя, стопрацантнае самаабкладаньне і выяўленьне ўтосных кароў!

— Я-ж не колгасьнік, я-ж нявінен! Гэта-ж сын,—яму не забароніш!—абараняўся чым толькі мог.

— Аднаго поля ягадкі абодва вы! Сын з колгасьнікамі ўсё забірае, а ты шпікуеш, выказваеш і брэшаш наро[…]на на сына. Ведаем мы цябе, брат, як аблупленага. Заварачуй назад рукі!

Максім завярнуў. Зараз-жа ўдвох зьнятым з шыі каня путам зьвязалі іх. Другіх два надзелі на галаву мяшок, узвалілі на падводу, паселі на яго і паехалі ў лес. Ля рэчкі спыніліся. Некалькі разоў кідалі ў вір і некалькі разоў паўжывога выцягвалі на бераг. Потым дапытывалі. Ах колькі дапытывалі, сколькі зьдзекваліся! Урэшце падвезьлі к дарозе, разьвязалі рукі, строга на строга паківалі кулакамі пад носам і пусьцілі, загадаўшы:

— Каб заўтра сынавай і нагі ня было ў колгасе! Каб з заўтрашняга дню вашага і духу ня было на сходах! Лепей згнаі лішняе, а прадаваць уладзе ня сьмей. Чуеш? Зарубі на носе! Выкажаш,—сям'ю перарэжам, хутар спалім! Чуеш? Сьпяком, як бульбіну ў прысаку.

Ня гледзячы на тое, што Максім быў моцны як дуб, што ён два двухпудовікі выцягнуўшы рукі падымаў так, як другі два хунты, але пасьля такіх зьдзекаў, пасьля страшэннай нэрвовай напружанасьці, ён адчуваў сябе змораным, вялым якануча, калі пад'яжджаў дахаты.

(Працяг будзе)

*) Пачатак у № 46 (1315) ад 26 лютага.

Правяраем гатоўнасьць культустаноў да вясеньняй сяўбы

КУЛЬТУРНАЯ АРМІЯ ЯШЧЭ НЕ ЗАНЯЛА БАЯВЫХ ПОЗЫЦЫЙ

Белдзяржвыдавецтва ня ўзброіла масы кнігай аб другой бальшавіцкай. ■ ЦП працасьветы ня ведае, які ўдзел прымаюць асьветнікі ў падрыхтоўцы да сяўбы. ■ У Сьмілавіцкім і Заслаўскім раёнах хаты-чытальні бязьдзейнічаюць

ШЫРОКА РАЗГАРНУЦЬ КУЛЬТУРНА-МАСАВУЮ РАБОТУ НА ВЁСЦЫ І ПАДНАЧАЛІЦЬ ЯЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭКОНСТРУКЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

НА ФАБРЫЦЫ КНІГІ—ПРАСТОЙ

Белдзяржвыдавецтва марудзіць з выданьнем літаратуры да сяўбы

Кніга прызвана адыграць вялікую ролю ў справе правядзеньня другой бальшавіцкай вясны. Што-ж зрабіла Белдзяржвыдавецтва для таго, каб на фронт другой бальшавіцкай вясны кінуць неабходную колькасьць патрэбнай нам літаратуры? Гэтая фабрыка кнігі недацаніла політычнае ролі сельска-гаспадарчай літаратуры ў надыходзячую пасеўную кампанію.

Сэктар сельска-гаспадарчай літаратуры па пляну на 1931 год мяркуе выдаць да 400 назваў кніжок, з іх—70 назваў павінна быць выпушчана да сяўбы. З гэтага ліку пакуль што вышла з друку каля 3 назваў, з сярэднім тыражом у 800 экз. Рэшта яшчэ толькі рыхтуецца.

Толькі 12 назваў прыпадае на сяўбу. Па цэлым шэрагу пытаньняў пасеўнай кампаніі кнігі яшчэ не здадзены ў друк. Толькі гэтымі днямі, напрыклад, здапа ў друк кніжка Кудзінава „Масавая работа ў вясеньня-пасеўную кампанію“ і колькі іншых кніжок, якія выйдуць з вялікім спазьненьнем (не раней красавіка) і таму ня будуць мець актуальнага значэньня.

БДВ нічога не зрабіла, каб перабудаваць работу друкарні і забясьпечыць сваечасовы выхад літаратуры. Кніжка „Колгасныя ру…зыя“ павінна была выйсьці 20 лютага, але ўсё яшчэ друкуецца. Кніжка „Сельсаветы і другая бальшавіцкая вясна“ павінна была выйсьці ў продаж 1-га сакавіка, але за позьняе здачы, ня вышла. Кніга „Грамадзкае харчаваньне ў колгасах“ павінна была выйсьці 15 лютага, але дагэтуль яе няма на рынку.

Надзвычайна абурае той факт, што выдавецтва не паклапацілася аб сваечасовым выданьні кніг да тэй ці іншай кампаніі. У час гарачай падрыхтоўкі да сяўбы БДВ выдае такія кніжкі, як, напрыклад, „Як правільна ўбіраць лён“, „Азбука лугоўніцтва“ і інш., якія маглі быць выданы ўлетку, да ўборачнай кампаніі. Друкаваньне такіх кніжок затрымлівае выпуск літаратуры, у якой сёньня напярэдадні сяўбы, адчуваецца вострая патрэба.

На кніжнай базе ўсё яшчэ валяецца літаратура, якую можна было-б скарыстаць у надыходзячую сяўбу, такіх кніг 83 назвы. Выдавецтва іх ведае пад назвай „83“. БДВ мае 118 пунктаў кнігараспаўсюджаньня, а гэта літаратура ўсё яшчэ не разаслана. Частка гэтай літаратуры пойдзе ў макулятуру, як устарэлая.

Па пытаньнях культарна-масавай працы ў колгасах, па культурнаму абслугоўваньню сяўбы выдана толькі адна кніжка т. Крупскай—„Культурная праца ў колгасах“. Выдавецтва выпусьціла толькі дзьве лістоўкі і адзін плякат.

БДВ павінна тэрмінова забясьпечыць сваячасовае выданьне літаратуры.

Уся ўвага сельгассэктару БДВ павінна быць накіравана па тое, каб даць патрэбную нам сельска-гаспадарчую кніжку, якая-б дапамагала ўдарнаму правядзеньню другой бальшавіцкай сяўбы і ўцягненьню новых шырокіх пластоў бядняцка-серадняцкіх мас у колгасы.

Ударная брыгада „Ч. З.“ Віньнікаў Зьм. Гарбачэнка А.

Кіно-перасоўкі—носьбіты культуры ў вёску

Колгас імя 14 Кастрычніка, Калачаеўскага раёну (ЦЧВ), рэгулярна, разы на месяц, абслугоўваецца кіно-перасоўкаю.

На здымку: Дэманстрацыя кінокарцін у колгасе.

ЮНКОРЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

* У Чэрвеньскім нардоме культасьветная выхаваўчая праца падменена мяшчанскімі вячоркамі. Хуліганы прашкаджаюць весьці працу. Пакоі нардому ператварыліся ў куткі мяшчанскага прытулку. Дрэнна працуе бібліотэка. Культармейцы з гарсавецкай ячэйкі ЛКСМБ нічога ня робяць. Культэстафэта не праводзілася.

Май.

* У Копыскім Нардоме няма газэт і часопісаў. Анямеў гучнагаварыцель. Нардом не зьяўляецца асяродкам культ.-масавай працы. Загадчык Нардому, Гусіл Рыгор, нічога ня робіць.

Майсееў.

* Не працуе загадчык хаты-чытальні Замагільскага сельсавету, Чырвона-Слабодзкага раёну. Хата-чытальня ўвесь час на замку. Сяляне застаюцца бяз культурнага абслугоўваньня.

М. Кручынскі.

* Не працуе Маслакоўская хата-чытальня. Замест культурна-асьветнай працы, у хаце адбываюцца зборышчы карцёжнікаў. Радыё маўчыць. Газэт і часопісаў няма. Політгурток існуе толькі на паперы. Насьцен газэта не выпушчаецца. Загадчык хаты-чытальні, Казлоў Алесь, замест працы займаецца вечарынамі. Культурна-выхаваўчая праца яго як-бы і не датычыць.

Вока.

Праз форпосты культурнай рэволюцыі—клюбы, хаты-чытальні, бібліотэкі—прасунем тэхнічныя веды ў гушчу барацьбітоў за соцыялізм

НЯКУЛЬТУРНАЕ СКАРЫСТАНЬНЕ

культурнай установы

Пры Замшанскім сельсавеце, Борвавіцкага раёну, тры месяцы як існуе хата-чытальня і тры месяцы як гэта хата-чытальна не працуе. Хатнік, Каўчан Сяргей, зусім нядбайна адносіцца да сваёй работы. Амаль заўсёды хата-чытальня на замку.

Кнігі і газэты валяюцца ў Каўчупа на кватэры ў беспарадку. Часта зрываюцца заняткі політгуртка, бо хатнік замыкае чытальну і ідзе на вечарыны. У большасьці Каўчан пасылае комсамольцаў займацца політгуурткам у школу, якая заўжды бывае занята лікпунктам Гурткоўцам прыходзіцца чакаць пакуль скончыць заняткі ліпункт. Радыё (гучна-гаварыцель) Каўчап скарыстоўвае толькі для сябе.

Ніякай політвыхаваўчай работы сярод колгасьнікаў колгасу „Кастрычнік“ і бядняцка серадняцкіх пластоў насельніцтва хата-чытальня не праводзіць.

Колгасьнік

ЗАБЫТЫ ФРОНТ

Культасьветная праца сярод колгасьнікаў Заслаўскага раёну адсутнічае. У колгасах насьценгазэты ў большасьці ня выпушчаюцца. Праўленьні колгасаў, і комсамольская організацыя ня лічаць сваім абавязкам разгарнуць культасьветную працу.

Прыкладам, у колгасах „Чырвоны Прамень“ і „Агрокультура“ пасьценгазэты не выпушчаюцца з пачатку 1930 году. Заслаўская комсамольская ячэйка, жывучы пад бокам колгасаў, нават і ня дбае аб дапамозе. У колгасе „Будзёнага“ ільлічоўка ўвесь час валяецца ў канцэлярыі колгасу і ніхто на гэта не зьвяртае ўвагі.

У колгасе „Новае Жыцьцё“ ільлічоўка не выпускаецца толькі з-за таго, што быццам няма каму пісаць заметкі.

Настаўнік-асьветнік, які зьяўляецца сябрам тае-ж рэдколегіі, нічога ня робіць.

У колгасах няма нават хат-чытальняў, культ-асьветных гурткоў.

Опортуністычная недаацэнка культ масавай працы павінна атрымаць рашучы адпор.

А. Сумны

НА СМАЛЯВІЦКІМ НЕБАСХІЛЕ КУЛЬТАРМЕЙЦАЎ НЯ ВІДАЦЬ

Смалявічы (па тэлефону.) Культсілы ня рыхтуюцца да культурнага абслугоўваньня колгасаў у час сяўбы. Ня кажучы ўжо аб вясьне, нават цяпер узімку, і ніякай культасьветнай працы не праводзіцца. Масцца опортуністычная недаацэнка культасьветнай працы. У некаторых колгасах, як „Новае Жыцьцё“ і інш., раней існавалі чырвоныя куткі, зараз аб іх ніхто і ня ўспомніць.

У культурна-асьветнай працы Смалявіцкага раёну неабходны самы рашучы пералом.

П. Арцельны.

БРЫГАДЫ ЕДУЦЬ НА ВЁСКУ

Менскі дзяржаўны мүзтэхнікум распачаў ударную працу па ўдзелу ў падрыхтоўцы да сяўбы. Сумесна з рабочымі заводу „Дрэваапрацоўшчык“ студэнты Музтэхнікуму ўзялі шэфства над Заслаўскім раёнам. Выпрацавалі сумесны плян працы

Музтэхнікум склаў 4 брыгады для выезду ў раён. На чале брыгад комсамольцы-актывістыя. Задача брыгад—наладзіць мастацкія вечары ў колгасах і вёсках, усёй сваёй працай дапамагаць у разгортваньні падрыхтоўкі новага колгаснага прыліву. Да гэтай працы прыцягнуць настаўніцтва па складаньню рэпэртуару..

Ранейшыя выезды паказалі, што брыгады карысталіся вялікім аўторытэтам сярод колгасьнікаў і сялянства.

Брыгадзір „Ч. З“.—Ірзак. В.

Выйшлі дрэнна ўзброенымі

Белдзяржкіно ўключылася ў падрыхтоўку да сяўбы. Складзен рэкомэндацыйны сьпіс кіно-фільм, зьмест якіх адпавядае задачам соц.рэконструкцыі сельскай гаспадаркі. Такіх карцін каля 50 экз.; яны ўжо знаходзяцца на вёсцы ў перасоўках. Побач з гэтым, на вёсцы шмат кіно-фільм з сучаснага будаўніцтва гораду. ВДК падрыхтавала да вясеньняй сяўбы 25 комплектаў лёзунгаў (па 6 лёзунгаў у комплекце.)

Але Белдзяржкіно ня выпусьціла спэцыяльнай фільмы да другой бальшавіцкай. Перасоўкі, кіно-пункты БССР не забясьпечаны гэтымі кіно-фільмамі і лёзунгамі.

Брыгадзір „Ч. З.“ В.

ЦП ня ведае аб удзеле настаўніцтва

Падрыхтоўку да вясеньняй сяўбы ЦП Працасьветы пачало ў сьнежні месяцы. Райгрупкомам былі дадзены конкрэтныя ўказаньні аб удзеле настаўніцтва ў гэтай важнейшай політычнай кампаніі. Раённыя настаўніцкія конфэрэнцыі шмат увагі аддалі гэтаму пытаньню. З ЦП саюзу кожны супрацоўнік на два тыдні камандыруецца ў раёны для дапамогі мясцовым організацыям, 50 раённых організацый прымацаваны да гарадоў з мэтай атрымаць дапамогу ад гарадзкіх організацый.. ЦП організавала курсы для брыгадзіраў, якія паедуць у вёску дапамагаць правядзеньню вясеньняй сяўбы.

Тры тыдні таму назад была складзена соц. умова з Паўночным Каўказам і Уралам па найлепшаму правядзеньню вясеньняй сяўбы, У сувязі з сталінскім заклікам у колгасы. Гэта соц. умова даведзена да кожнага раёну. Бліжэйшай задачай зьяўляецца давесьці соц. умову да кожнага асьветніка. Аднак трэба адзначыць, што ЦП Працасьветы ня ведае аб тым, што практычна робяць раённыя організацыі асьветнікаў у падрыхтоўцы да сяўбы. ЦП невядома, як удзельнічае настаўніцтва па ўкомплектаваньню агракурсаў, трактарных курсаў і г. д. Даўшы рад дырэктыў, ЦП працасьветы не клапоціцца аб тым, каб праверыць як гэтыя дырэктывы выконваюцца на мясцох.

Брыгада „Ч. З“.—Окунеў, Башмачнікаў і Шэвелеў.

Опэрацыйнае заданьне

юнкорбрыгадам, пастам „Чырвонай Зьмены“

Дэкада праверкі баявой гатоўнасьці да сяўбы патрабуе выяўленьня ўсіх дрэнных бакоў падрыхтоўкі і лепшых узораў працы Культурная работа—адзін з асноўных вучасткаў падрыхтоўкі да сяўбы.

Юнкоры „Чырвонай Зьмены“ павінны накіраваць сваю ўвагу на ўдзел усіх культполітустаноў у падрыхтоўцы і правядзеньні вясеньняй сяўбы. Юнкоры павінны паведамляць нам аб жывым вопыце работы, аб тым як школа, хата-чытальня, чырвоны куток, клюбы, бібліотэкі змаглі сваей практычнай работай організаваць колгасны прыліў, дапамагчы ўдарнай падрыхтоўцы сяўбы. Трэба памятаць, што нельга абмяжоўвацца толькі выкрыцьцём недахопаў. Трэба паказаць лепшыя ўзоры падрыхтоўкі, каб на гэтых прыкладах вучыць, як лепш, паўдарнаму організаваць культурнае абслугоўваньне колгасьнікаў ва ўсёй рабоце па правядзеньню пасеўкампаніі. Трэба пісаць нам аб конкрэтных фактах, даючы ім політычную ацэнку і памятаючы, што кожная заметка, выкрываючы конкрэтных носьбітаў зла, павінна наказаць і шляхі іх выжыцьця. Трэба організаваць брыгады для праверкі культустаноў, выявіць ці забясьпечаны хаты-чытальні, колгасы, чырвоныя куткі літаратурай, як выкарыстоўваецца гэтая літаратура, ці адказвае яна ва злобадзённыя політычныя і практычныя пытаньні сяўбы.

Побач з гэтым, трэба зьвярнуць увагу на тое, як настаўніцтва і ўсе іншыя культурныя сілы выкарыстоўваюцца для разгортваньня культурна-масавай работы (курсы па падрыхтоўцы трактарыстых, праца агітбрыгад, правядзеньне ў школах агрогадзіны і г. д.).

Юнкоры павінны выйсьці на фронт культурнага абслугоўваньня другой бальшавіцкай сяўбы.

Рашаючыя дні рашаючага месяцу

ПАДЗЕСЯЦЯРЫЦЬ ТЭМПЫ ЗАГАТОЎКІ І ВЫВАЗКІ ДРОЎ І ЛЕСАМАТАР'ЯЛАЎ

Па ўдарнаму рыхтавацца да сплаву

Выраўняць фронт лесазагатовак

За апошнюю дэкаду лютага дзякуючы мобілізацыі сіл і энэргіі лесарубы БССР дабіліся вялізарнага пералому на фронце загатовак будматар'ялаў. Заданьні за студзень і за люты месяц выкананы на 107,2 проц.

Лесарубы БССР з усёй яскравасьцю паказалі на колькі пляны лесазагатовак рэальныя і могуць быць **ня толькі выкананы, але і перавыкананы.**

Гэтая перамога ўрэшце зьяўляецца лепшым адказам лесарубаў на чарговы паклёп міжнароднай буржуазіі на савецкі саюз аб ужываньні быццам-бы „прымусовай" працы на лесазагатоўках.

Аднак, калі на фронце загатоўкі лесаматар'ялаў мы маем вялізарныя посьпехі, дык гэтага нельга сказаць пра вывазку—плян выканан толькі на 36,3 проц.

Толькі **Віцебскі, Калінкавіцкі, Плешчаніцкі** леспрамгасы набліжаюцца да выкананьня квартальнага заданьня па вывазцы.

Дрэнна праходзяць загатоўкі і вывазка дроў. Пляны выканананы: па вырубцы на 24 проц. і па вывазцы на 35,7 проц.

На гэтым вучастку, як бачым, пагроза невыкананьня пляну не адведзена.

Мы зараз уступілі ў рашаючы месяц лесазагатовак, кожны дзень якога рашае выкананьне плянаў як па вырубцы, так і асабліва па вывазцы загатоўленага лесу да прыстаняй і чыгункі.

Недавыкананьне плянаў па вывазцы, а таксама па загатоўцы дроў і лесаматар'ялаў будзе ўдарам па нашай валюце, па нашым разгорнутым будаўніцтве.

Комсамольскія камітэты і ячэйкі павінны зараз-жа падхапіць ініцыятыву **Сянікоўскай ячэйкі** комсамолу, якая організавала суботнік па вырубцы і вывазцы лесаматар'ялаў.

Лепшым адказам на падрыхтоўку інтэрвенцыі ў Савецкі Саюз, якую рыхтавалі контррэволюцыянэры-меншавікі, у саюзе з прампартыяй і Гандальпромам, **павінна зьявіцца выкананьне і перавыкананьне плянаў лесазазагатовак.**

Уключыцца ва ўсебеларускі суботнік

Сянікоўская комсамольская ячэйка, Каралінскага раёну падхапіла прапанову „Чырвонай Зьмены" аб організацыі ўсебеларускага суботніка па вырубцы і вывазцы лесу. Суботнік зьявіцца лепшым адказам усёй контррэволюцыйнай зграі і міжнароднай буржуазіі, якія рыхтуюць напад на Савецкі Саюз.

З 23 па 26 лютага ўся ячэйка і беспартыйная моладзь Сянікоўскай ШКМ вышлі ў лес і зарабілі за гэтыя дні каля 100 рублёў, якія пайдуць на ўзмацненьне абароназдольнасьці нашай краіны.

Комсамольская ячэйка выклікае пасьледваць свайму прыкладу ўсе комсамольскія ячэйкі, якія знаходзяцца у раёнах дзейнасьці Ельскага, Калінкавіцкага, Петрыкаўскага, Тураўскага і Уборацкага леспрамгасаў. **Дварак.**

Мобілізаваныя ўцяклі

Барысаў, 5 (па тэлефону)—Ня гледзячы на сыгналы друку і на правядзеньне месячніку лесазагатовак, у Барысаўскім леспрамгасе пляны загатовак зрываюцца. На 1-е сакавіка квартальнае заданьне па загатоўцы будматар'ялаў выканана на 59,8 проц., а дроў —на 22,70 пр.

Плян па вывазцы дроў выкананы на 51 проц., будматар'ялаў—на 21,9 проц.

РК ЛКСМБ у час месячніку лесазагатовак мобілізаваў 300 чалавек у лес, а цяпер зусім бязьдзейнічае. Мобілізаваныя ў большасьці паўцякалі дахаты. **К**

Да гадавіны падшэфнага прыйсьці з посьпехамі ў ваеннай падрыхтоўцы

18 сакавіка—гадавіна лінкора „Парыская Комуна". Гэтае сьвята Ленінскі комсамол Беларусі сустракае і будзе праводзіць у 3-ці рашаючы, з агромністымі бальшавіцкімі тэмпамі па індустрыялізацыі краіны і соцыялістычнай пераробцы сельскай гаспадаркі.

Да гадавіны падшэфнага лінкора „Парыская Комуна" комсамол Беларусі прышоў з вялізарнымі дасягненьнямі.

У штурме прарыву комсамол Беларусі энэргічна мобілізоўваў свае сілы на выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну. У гэтым комсамол атрымаў вялізарныя дасягненьні. У сувязі з адозвай ЦК УсеКП(б) і СНК СССР, комсамолам Беларусі былі кінуты лепшыя сілы на ліквідацыю прарыву на чыгунцы і іншых відах транспорту. Беларускі комсамол вялікую колькасьць лепшых таварышоў мобілізаваў у навучальныя ўстановы для падрыхтоўкі з іх кадраў прамысловасьці і сельскай гаспадаркі.

Вялізарныя дасягненьні ЛКСМБ мае і на фронце ліквідацыі прарываў у розных відаў загатоўках.

У дзень гадавіны лінкора „Парыская Комуна" комсамол Беларусі павінен праверыць выкананьне абавязкаў, якія ўскладзены на яго па ўмове соц. спаборніцтва паміж лінкорам „Парыская Комуна" і ЛКСМБ.

У дзень гадавіны неабходна праверыць; як комсамольскія організацыі разгарнулі работу па ваенізацыі моладзі, па вярбоўцы яе ў ваенна морскія школы, як выконваюцца рашэньні X зьезду ЛКСМБ і IX зьезду УсеЛКСМ аб узмацненьні вайсковай работы. Комсамольскія організацыі павінны разгарнуць вайсковую работу так, каб у выніку кожны комсамолец змог узяць вінтоўку, пайсьці да гарматы, быць непераможным бараціьбітом за заваёвы Кастрычніка, за соцыялістычную бацькаўшчыну пролетарыяту—СССР. За гэта павінны весьці барацьбу кожная комсамольская о[р]ганізацыя і кожны комсамолец.

Тыя комсамольскія організ[а]цыі, якія гэтыя абавязкі слаба в[ы]конваюць павінны зараз-жа мобі[лі]заваць сілы, каб да сьвята гадаві[ны] лінкора прыйсьці з пэўнымі дад[ат]нымі вынікамі.

ЦК ЛКСМБ, разглядаючы пытан[ь]не аб карабельным сьвяце, паст[а]навіў: „1) сьвята падшэфнага лінк[о]ра „Парыская Комуна" паві[нна] прайсьці пад знакам ажыўлень[ня] шэфскай работы ЛКСМБ і пав[ы]шэньня ўсёй вайсковай рабо[ты] комсамолу (масавая вайсковая р[а]бота, абавязковае тэхнічнае нав[у]чаньне, выкананьне дадзенай раз[]вёрсткі у вайскова-морскія школь[]

2. РК і ячэйкам шырока аб[]варыць становішча шэфскай раб[оты] у прыватнасьці выкананьня с[]умовы, прынятай X зьездам ЛКС[МБ] вызначыўшы шэраг практычн[ых] мерапрыемстваў у гэтай галіне.

3. РК ЛКСМБ распачаць зб[ор] сродкаў і закупку падарункаў сва[ім] падшэфным ротам, лепшым удар[ні]кам-чырвонаармейцам і нач-склад[у].

Дэлегацыя з лепшых ударніка[ў] комсамольцаў, якая паедзе ад ЛКС[МБ] на сьвяткаваньне гадавіны па[д]шэфнага лінкора „Парыская Комун[а"] павінна будзе расказаць лінкора[ў]цам, як беларускі комсамол в[ы]конвае соц. умову, як ў гісторы[і] рэволюцыйнай практыкі белару[с]кага комсамола ўпісваюцца нов[ыя] разьдзелы па будаўніцтву соцы[я]лізму, як штодня мацнеюць шэр[агі] ЛКСМБ.

Да гадавіны лінкора „Парыск[ая] Комуна" комсамольская організац[ыя] Беларусі павінны прыйсьці з по[ў]ным выкананьнем складзенай з лі[н]корам „Парыская Комуна" со[ц.] умовы. Дзень сьвяткаваньня га[да]віны лінкора павінен быць дн[ём] баявой падрыхтоўкі комсамолу.

П. С-о-аў

Адказны рэдактар
МІХ. ПЛАТ[]

Расправа ў Імпэрскай даліне

(Ліст з Лёс-Анжэлёса).

Я ведаю людзей, якія сьмяюцца над турмой. Мой стары прыяцель Джон Стовэль сьмяяўся над ёю, выступаючы на масавым мітынгу аб Савецкім Саюзе ў Брыніты Хольле, калі назіраючыя за кулісамі шпікі хваталі прамоўцаў і адвозілі іх у турму. Франк Спэктар пад гром ухвал слухаўшых яго шматтысячных рабочых сказаў: „Вы зьдзіўлены, што я стаю тут. Паліцэйскія чакаюць мяне за гэтай заслонай, і мне трэба кончыць раней, чым яны мяне схопяць..."

Як-бы адважны ні быў чалавек, турма становіцца жудаснай, калі чалавека прысуджаюць да 42 год зьняволеньня за організацыю профсаюзу. Гэта здарылася ў Паўднёвай Каліфорніі, у красавіку мінулага году.

Узяўшы з сабою двух прыяцеляў, я мела магчымасьць пабачыцца з трыма вязьнямі—трыма комуністымі з Імпэрскай даліны Франкам Спэктарам, Оскарам Эрынсонам і Ляўрэнсам Эмеры. Яны прабылі з намі каля гадзіны ў вялікай турэмнай прыймальні. „Перадайце нашым таварышом на волі,—сказаў Спэктар,—што мы ня трацім тут дарэмна часу. Кожную нядзелю мы праходзілі курсы профруху на Вялікім двары. Мы зьбіраемся групай, седзячы проста на зямлі,—крыху ветрана, але мы прыладжваемся. Мы вядзем сур'ёзныя дыскусыі з пісьмовымі экзаменамі. Аднойчы ў нас было 200 падпісчыкаў на „Дэйлі Уоркер", але Нэйміліьлер, старшыня турэмнага савету, пагразіў растрэлам таму, хто будзе спрыяць пранікненьню рэволюцыйнай літаратуры ў турму.

На маё запытаньне—ці ня зьяўляюцца злачынцы, якіх яны навучаюць, жаданым элемэнтам для комуністычнай партыі,—Спэктар адказаў:

— Новы тып зьняволеных пераважвае ў турме Сен-Кьвэнтыне. Гэта рабочыя, папаўшыя сюды з-за крызісу.

Як Спэктар і яго таварышы папалі ў турму? Яны імкнуліся організаваць сэзоньнікаў, батракоў у Імпэрскай даліне.

Тут, у высмаленай сонцам пустыні, умовы жыцьця рабочых жахлівыя, санітарныя адсутнічае, хваробы і сьмяротнасьць тут вельмі высокія.

Стыхійныя стачкі адбываліся часта, але і задушаліся мясцовай уладай. Рабочыя рашылі пачаць барацьбу. Організацыйны сход склікалі 14 красавіка, каб падрыхтаваць забастоўку к сэзону ўборкі дынь—6 чэрвеня. Паліцыя зрабіла налёт на гэты сход—усе 108 прысутных на ім рабочых былі закаваны і адпраўлены ў турму. Пазьней галоўныя зачыншчыкі былі адлучаны ад іншых і атрымалі неазначаны прысуд—ад трох да 42 год. Вось якія мэтады рабаўласьнікаў Паўднёвай Каліфорніі.

Ганна Люіза Стробль

Фашызм узбройваецца супроць рабочае клясы

Фашысцкая організацыя „Рэйхсбанжр" правяла ў сувязі з сваім 7-гадовым юбілеем урачысты парад у Люстгартэне (Бэрлін). Для ўдзелу ў парадзе былі прысланы дэлегацыі з усіх канцоў Нямеччыны.

НА ЗДЫМКУ: Обэр-прэзыдэнт Хэрзінг, які стаіць на чале організацыі „Рэйхсбанжр", абходзіць рады прыбыўшых дэлегацый.

6-га сакавіка, а 6-й гадзіне ўвечары адбудзецца ў Менску, у Доме Пісьменьнікаў,

ПЕРШАЯ

УСЕБЕЛАРУСКАЯ СЦЭНАРНАЯ НАРАДА

АБВЕСТКА ДНЯ:

1. Рэконструкцыя савецкага кіно і пэрспэктывы разьвіцьця беларускай савецкай кінэматографіі—дакл. т. РАМАНЧУК.
2. Уцягненьне беларускіх пісьменьнікаў і рабкораў у кінэматографію і заклік рабочых ударнікаў на літаратурную работу ў кіно—дакл. т.т. БРАДЗЯНСКІ і АЛЕКСАНДРОВІЧ.
3. Тэматычны плян Беллзяржкіно на 1931 г. і шляхі яго рэалізацыі—дакл. т. ЦІВУНЧЫК.

6 сакавіка, а 5-й гадзіне, у Доме Пісьменьнікаў адбудзецца ПАСЯДЖЭНЬНЕ ФРАКЦЫЙ членаў і кандыдатаў КП(б)Б і ЛКСМБ, удзельнікаў нарады.

Юнкоры „Чырвонай Зьмены" білеты на нараду могуць атрымаць у рэдакцыі „Чыр. Зьмена"

Оргкамісія.

АБ'ЯВА

Пры Пэдфаку БДУ

Адчыняецца Вячэрні Пэдфа[к]

з двума аддзяленьнямі: Соцыяльна-Гістарычным [і] Фізыка-тэхнічным.

На кожнае аддзяленьне прымаюцца 20 асоб.

Тэрмін навучаньня на соцыяльна-гістарычным аддз.—3 гады, а на фізык[а]-тэхнічным—3 з пал. гады.

Працяг навучальнага году 10 м-цаў. Заняткі будуць праходзіць штодзённ[а] выключаючы выхадныя дні, па 5 акадэмічных гадзін (з 6 да 10 г. увечары).

Прыём заяў да 20 сакавіка. г. г.

Заявы прымаюцца ў канцэлярыі Пэдфаку (Унівэрс. Гарадок, прыродазнаўч[ы] корпус) штодзённа з 12 да 3-х гадзін, за выключэньнем 5, 10, 15, 20, 25 чысла. Умовы прыёму тыя-ж, што і на дзённы Пэдфак. Заняткі на вячэрнім Пэдфаку пачнуцца 1 красавіка.

Дэкан Пэдфаку РУДНІЦКІ

Друкарня імя тав. Сталіна

Галоўлітбел № 599